

B e s z á m o l ó

az ENG 20 éves fennállása alkalmából

Az elektronikus műszerek gyártása hazánkban a háboru előtti évekre nyúlik vissza. A felszabadulás előtt és közvetlen utána is a hazai magáncégek termékei nem tudták a műszer szükségletet kielégíteni. 1948-ban az államosítás évében már nyilvánvaló lett, hogy iparunknak szüksége van műszeriparra. Hazánkban az önálló műszeripari központ 1950-ben jött létre és még ebben az évben - a jelentkező igények miatt - megalakult gyárunk az újpesti volt Baeder szappangyárban és 1951. július 1-el kezdte el működését. A vállalat rohamos fejlődése következtében hamarosan nyilvánvaló lett, hogy a Baeder gyár telepe és épületei nem alkalmasak egy komoly műszeripari gyár fejlődéséhez. A gyár különböző részlegeit más-más telephelyre kellett költöztetni, s így a vállalat 8 különböző telepen nyert elhelyezést. Gyárunk vezetősége és felettes minisztériumi vezetőink időben felfigyeltek a komolyabb fejlődést gátló körülményekre, s ezért már 1951-ben döntést hoztak egy modern, új gyár létesítésére jelenlegi helyünkön. Az építkezést 1952 augusztus hóban kezdtük meg és alig egy év múlva 1953 augusztusában üzemünk már elfoglalták az újonnan épült esernok épületek, és megkezdődött a termelés.

A félépült új gyártelep laboratóriumában, tervezőirodáiban napról-napra új műszertípusok születtek. Minden szükséges eszköz rendelkezésre állt, így a vállalat lépést tudott tartani azokkal a hatalmas követelményekkel, melyek elé a televízió, a mikrohullámu technika, vagy akár az atomfizika legújabb eredményei állították.

A vállalat gazdasági előrehaladása a sok-sok kezdeti nehézség ellenére mégis kielégítő volt.

Az indulástól kezdődően a gyár évről-évre növekvő devizahozammal büszkélkedhetett. Az önköltségtényező javult, ugyanez állt az egy főre eső termelésre és exportra is. A világpiac műszaki követelményei állandóan növekedtek, ennek megfelelően a gyár termékeinek bonyolultsági foka és ebből eredően munkaigényessége megnőtt.

A vállalattal szemben az igények rohamosan fejlődtek, és ezek kielégítése érdekében a vállalat vezetősége az újító mozgalomnak és a feltalálókknak minden lehető támogatást megadott. Vállalatunknál már az induláskor cél volt, hogy nemcsak a belföldi igényeket tudjuk kielégíteni, hanem meg tudjunk jelenni a külföldi piacon is. Ebben a fejlődésben nagy szerep jutott egy a belföldi, mint a külföldi találmányoknak, egy a gyártmányfejlesztésben, mint a gyártásban.

A belföldi találmányok nagy része az EMG dolgozóitól ered, amelyeket maga az EMG szövegez meg, nyújt be az Országos Találmányi Hivatalhoz, és szerzi meg a szabadalmi védelmet. Kisebb részük az együttműködő Kutató Intézetektől származik.

1954-1968. években 52 db magyar szabadalom került hasznosításra és ezek után az EMG kifizetett kb. 3 millió Ft-ot találmányi díj címén.

A külföldi találmányok leírását beszerzi a vállalat és a gyártmányfejlesztők rendelkezésére bocsátja. Az Iparjogvédelmi Iroda az USA és NSZK hatenként megjelenő közleményekből kiválasztja az egyes fejlesztőket érdeklő találmányokat és azokat megrendeli.

Az EMG-t érdeklő elektronikus szabadalmak száma évenként az USA-ban 12 ezer, az NSZK-ban 4 ezer.

Ebből a mennyiségből az EMC megvásárolt 1.500 db-ot.
Ez a friss pár hetes anyag nagyban elősegíti az EMC-ban
folyó fejlesztési munkákat.

Ezen területre tartozik az a kutatás is, melyet az Ipar-
jogvédelmi Iroda végez az OTH Szabadalmi tárában
egy-egy megoldott téma területén. Ez a munka természetese-
sen több ország anyagára terjed ki.

Vállalatunk műszaki fejlődését mutatja, hogy

1950. évben 8 féle készüléket gyártottunk csupán hir-
adástechnikai műszerekből,

1951- évtől tág teret kaptak az ipari műszerek, majd
1952. évben a hazai szükséglet fedezésére /elsősorban
devizamegtakarítás céljából/ a már előbbi h iradás-
technikai profilhoz a rádiótechnikai célokat szolgáló
rezgő- és szűrő kristályok gyártása is belépett, melyek
gyártását 1963-évig meredek felfutással folytattuk,
amikor is felsőbb intézkedésre a profilt átvette a
Telefongyár.

1955 évtől a nukleáris műszerek fejlesztése és gyár-
tása kezdődött, mely profilt 1965. évben a Gamma Művek
vett át.

1960 évben sorra került az orvosi elektronika fejlesztése és gyártása a szovjet Antonov program alapján.

1961. évben mivel felismertük az automatizálásnak a
technikában és a népgazdaságban betöltött
egyre növekvő rendkívüli fontosságát és mi-
vel a gyár műszaki és technológiai fejlődé-
se is lehetőséget adott fentiek megoldására,
elkezdtek a digitális automatikai elemek fej-
lesztését, majd

1962. évben megkezdtek ezen automatikai elemek üzen-
szerű gyártását.

1963. év júliusában átszervezés alapján gyárunk kö-
telékébe lépett az Esztergomi Relé Gyár,
magával hozva új profilként az

elektronikus elven működő ipari célokra
alkalmas stabilizátorokat,

villamos elven működő relék gyártását,
valamint a

8 csatornás elektroencefalograf /EEG/
komplexum gyártását.

1965. évben a már kifejlesztett digitális automatikai
elemek voltak az alapjai annak, hogy ki-
fejleszthettük az asztali számológépet, és
annak üzemszerű gyártását megkezdjük. Ennek
következő fázisaként

1967. évben beindítható volt a II. generációs elektro-
nikus számítógép fejlesztése, folyamatsza-
bályozás és ügyviteli célokra, melynek első
példánya 1968 év folyamán készült el. 1969.
évben pedig már rendelésre gyártottuk 59 millió
Ft értékben.

A számítógép-technika rohamos fejlődése időközben arra
a felismerésre vezetett, hogy a szocialista országoknak
mélyrehatóan koordinálniuk kell az e téren kifejtett
tevékenységüket: meg kell osztaniuk egymás közt a különféle
- kis, közép és nagy - kategóriákba tartozó számítógépek
gyártását, és szorosan együttműködve olyan konstrukciókat
kell kialakítani, amelyek biztosítják az egymáshoz való
kapcsolás lehetőségét. Magyarország a jelenleg legkeresettebb
kiszámítógépek kategóriájába tartozó III. generációs számítógépek
kifejlesztését és sorozatgyártását vállalta.

Ennek önálló kifejlesztése azonban - bármilyen jelentős
szakmai felkészültséggel is rendelkezik már e

a vállalat - megengedhetetlenül sokáig tartott volna. Az előzetes felmérés, a műszaki és a gazdasági elemzések is azt mutatták, hogy a legösszerübb és a leggyorsabban célhoz vezető út egy már kiforrott harmadik generációs elektronikus digitális számítógép licencének a megvásárlása.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal egyetértésben - az EMC javaslatára - megadta az engedélyt a francia C I I vállalat által gyártott loolo típusjelű, a kisméretű kategóriájába tartozó harmadik generációs számítógép licencének a megvásárlására.

Gyárunk IV. ötéves tervének feladatát legnagyobb részben a III. generációs számítógép sorozatgyártása és az R lo-es - célja az említett szocialista táborban bevezetendő egységes számítógép rendszerben való illeszthetőség - fejlesztése, valamint széria gyártása képezi.

A sikeres fejlesztés eredményét mutatja gyártmányválasztékunk növekedése is.

Gyártmányválaszték:	1950. évben	8	féleség	
	1953. évben	36	"	
	1955. évben	55	"	
	1960. évben	70	"	
	1963. évben	81	"	
	1965. évben	140	"	
	1969. évben	154	"	volt.

A gyártmányválaszték ilyen arányú emelkedése növelte a fejlesztés magasabb képzettségű szakember igényét. Ezen túlmenően azonban az elektronika rohamos fejlődése és mind nagyobb komplikáltsági foka is meghatározta a magasán kvalifikált szakember szükséglet ilyen arányú felfutását.

Év	Mérnök	Technikus
1957.	47	76
1961.	66	104
1966.	116	178
1970.	241	250

Tehát 1970.évben a mérnök létszám az 1957.évinek több mint ötszöröse, a technikus létszám pedig több mint háromszorosa lett.

A gyártmányválaszték bővülésével együtt járt termelésünk felfutása is. Ha bázisnak az 1951 évi termelési értéket vesszük, akkor ahhoz képest termelésünk

1955	évben az 1951 évi	2,3 -szoros	osa
1960	" "	3,6	"
1965	" "	7,7 -szeres	
1970	" "	17,4	" lett.

A termelés nagymérvű felfutását a termelékenység gyors emelkedése is kísérte, amit legjobban szemléltet, hogy az előbb elmondott

1955 évi	2,3-szoros	volumen emelkedésnél	a létszám emelkedés	1,5-szörös volt
1960	" 3,6-	" "	" "	"
1965	" 7,7-szeres	" "	" "	2,6-szörös "
1970	" 17,4-	" "	" "	3,6-szoros "

várhatóan csak 4,8-szoros lesz.

A termelékenység ilyen mérvű emelkedését /évenként átlagosan 8 %/ számos technológiai és szervezési intézkedés biztosította.

Ezek közül csak néhányat kiemelek:

- tipizálás, közös alkatrészek arányának bővítése,
- célgépek készítése /pl: csavargyártás, automata foszfátozó,

- felület kikészítő berendezés stb./
- eloxált címkék bevezetése,
 - vacuum impregnáló,
 - ellenőrző műszerek fejlesztése,
 - raktározás modernizálása,
 - szalag rendszerű gyártás bevezetése,
 - folyamatos normakarbantartás,
 - jelenleg van folyamatban az átfutási idők szerinti programozás bevezetése és annak számítógépes kivitele,
 - számítógép gyáregység részleges leválasztása, a későbbiekben önálló gyáregységgé alakítása.

A termelés és termelékenység felfutás megfelelő jövedelem-emelkedést is jelentett mind munkás, mind alkalmazotti állomány dolgozóinknál.

Átlagkereset emelkedésünket kifejezően mutatja, hogy

	Munkás évi átlagkeresete		Alkalmazott évi alapbére	
1951-ben	13.218.- Ft	100,0 %	15.840.- Ft	100,0 %
1953-ban	13.786.-	104,3 "	20.069.-	126,7 "
1960-ban	18.360.-	138,9 "	22.223.-	140,3 "
1965-ben	19.861.-	150,3 "	23.496.-	148,3 "
1970-ben	22.852.-	172,9 "	27.044.-	170,7 "

Ugyanez mutatkozik a nyereségrészesedés vonatkozásában is.

A kifizetett napok száma:	1957-ben	26 nap
	1965-ben	22,6 nap
	1966-ban	26 nap
	1967-ben	26 nap
	1968-ban	29 nap
	1969-ben	6 nap volt.

A nyereség nap visszaesése részben annak tudható be, hogy a vállalatnak a piac nagy kínálata miatt több gyártmányánál árengedményt kellett adnia /ami természetesen a nyereséget csökkenti/, részben pedig az új mechanizmusban belépő bérnövekmény szabályozó súlyos hatása, ami az egyes években elért béremelkedést évenként halmozva vonja le a kifizethető nyereségrészesedésből.

Az 1968. január 1-én életbe lépő új mechanizmus sokkal nehezebb feladatok elé állította vállalatunkat. Míg a régi mechanizmusban a tervutasításos rendszer egy a KGM-el közös megegyezés alapján született tervszámok teljesítését mérte és az után szabta meg az anyagi érdekeltséget, valamint a piac okozta áringadozás nyereségre ható befolyása nem vállalatunknál, hanem az értékesítési szerveknél jelentkezett, addig 1968. I.1-óta a kifejezetten nyereség és piacorientált mechanizmusban minden hatás a vállalatnál jelentkezik.

Tehát a vállalat felé új igényként merült fel a piac ismerete. Hagyományos műszereinknél az egyes gyártmányok gazdaságossága figyelembevételével összeállított gyártmányválaszték elhelyezésére végeztünk piacfelmérést.

A számítógép eladása önálló feladatként jelenik meg, s nem csupán eladási tevékenységet ölel fel, hanem magában foglalja a felhasználó terület feltárásától az üzemeltetésig az összes fázist. Ez tette szükségessé a két értékesítési főosztály felállítását.

Az új mechanizmus éveiben elért lényegesen magasabb arányú felfutás szükségessé tette, hogy mind a múltban, mind jelenleg is igen jól működő kereskedelmi vállalataink piacfelderítő munkáján túl a nagyobb produktum biztonságos elhelyezése érdekében a vállalat is végezzen piacutató tevékenységet. Fontos volt ez a munka azért is, mert az új gazdasági mechanizmus első éveinek kezdeti bizonytalansága miatt a belföldi vállalatok nagy része nem eszközölt műszerrendeléseket, s ezért a belföldi igények csökkenése arra készítette vállalatunkat, hogy a belföldről kiesett rendelés volument exportból pótolja. Ez azonban csak úgy volt elérhető, hogy a Metrimpex és Medicor külker vállalatokkal karöltve új piacot teremtettünk egyes szocialista országokban Hunor számológépek szállítására, orvosi műszereink korábbi kizárólagos szovjet piacát pedig kiterjesztettük India, Egyiptom, Brazília és a szocialista országokra is.

Külön érdemes beszélnünk számítógépeink piaci lehetőségeiről. Ennek felmérése az illetékes szervekkel együttesen megtörtént.

Az 1969. évben végzett piackutató munka alapján megállapítható, hogy az EMG 830 típusu számítógép iránt nagyobb az érdeklődés, mint amilyenre számítottunk. 1969. évben a vállalat 47,4 millió Ft értékben szállított számítógépet, s ezt 1970. évben több mint kétszeresére emeljük és elérjük a 100 millió Ft-os nagyságrendet.

Eddigi felhasználói főleg iskolák és intézmények voltak, 1969-ben azonban jelentkezett igény iparvállalatoktól is ügyvitelgépesítési célokra.

Az elkövetkezendő években lehetőség létszik a 810-es típussal együttes forgalmazásra is, aholis a 810-es típusu gépek a 830-as típushoz kapcsolva szatelit gépként kerülnének csatlakoztatásra.

Az 1971-75. tervidőszakban hazai igények szerint kb. 225 db EMG 810-es berendezés elhelyezésére látszik reális lehetőség.

Legjelentősebb igény mutatkozik azonban a KGST ESZR rendszerben, ahol 1000-1500 R 10-es gép értékesítésére mutatkozik érdeklődés.

Ezzel a számítógépek gyártásának részaránya lényegesen 50 % fölé emelkedik a vállalat össz. termelésében. Ez természetesen meghatározza értékesítési feladatainkat is számítógép vonatkozásban, ami különlegesen nagy feladat elé állítja kereskedelmi szerveinket, mert, mint már az előbbieken említettem ez a hagyományos műszerektől eltérő értékesítési munkát igényel. Igen komoly munkát követel a felhasználási terület felkutatása, s tervbe vettünk olyan leírások készítését, amely ismeretterjesztő jelleggel tartalmazná, hogy milyen területeken

/Ügyvitelgépesítés, raktár-gazdálkodás, folyamatszabályozás stb./ gazdaságos alkalmazni a számítógépes feldolgozási rendszereket és azok milyen előnyt jelentenek a felhasználó oldaláról.

Az elmondott számítógép program megvalósításához az eszközigény olyan magas, hogy azt vállalatunk összerőből nem képes fedezni. A nagy deviza és forint igény fedezetének biztosítására - vállalatunk javaslatára - felettes szerveink kieszközölték, hogy a számítástechnika bevezetését a G.B. kormány-programként kezelje, s erre a Miniszter Tanács megfelelő összeget biztosított, amelyet a kormányprogramban résztvevő intézmények és vállalatok rendelkezésére bocsájtják. Ebből vállalatunk az összerőből történő finanszírozási lehetőségein túl részesül. Ennek elosztása jelenleg van tárgyalás alatt.

Tehát a számítógép gyártás bevezetése nem jelent a vállalatnak anyagi hátrányt, sőt sikeres bevezetés esetén a számítógép forgalmazás hagyományos gyártmányainknál nagyobb nyereséget biztosít.

A piacokat felmérve meghatározható további fejlődésünk iránya. **Nem lanyhul az érdeklődés hagyományos műszereink iránt sem, s ezért távlati terveinkben - az egyes műszer gyártmány családok megszüntetése ellenére sem - nem sorvasztjuk el hagyományos műszereink fejlesztését, legfeljebb nem beszélhetünk nagyobb arányu volumen felfutásról, de azonos szinten továbbra is fenntartjuk hagyományos profilunkat.** Azonban, ha beruházási lehetőségeink megengedik, ugy annak is várható volumen növelése, addig is azonban célul tűztük ki meglévő hagyományos típusaink minőségének emelését s olyan modernségi fokra való fejlesztését, hogy azok a világpiac bármelyikén versenyképesek legyenek.

Export készségünket bizonyítják az alábbi adatok, melyek az export részarányát mutatják a vállalati össz termelésből.

export % az össz termelésből

1951.	22,4 %
1953.	44,4 %
1960.	45,0 %
1965.	51,2 %
1970.	59,7 %

Hazai vonatkozásban az új mechanizmus első évein túljutva ismét emelkedő tendenciájú piaci igény jelentkezik s ezek kielégítése az export és gazdaságossági szempontokat figyelembevéve vállalatunknál komoly elemzési és önköltségi számításokat tesz szükségessé.

Röviden felsoroltam vállalatunk 20 év alatt elért eredményeit. Ebben az itt lévő hallgatóság 15-20 év alatt beleadta tudását, munkáját. Dicséri az eredmény azonban a vállalat egész kollektívájának, pártszervezetének, szak-szervezetének és egyéb tömegszervezetéinek együttes munkáját. Emlékeztünk nehéz évekre is, amikor csak az együttes munka és a vállalatért érzett mindannyiunkban élő aggodás adta erő oldotta meg a feladatokat. De az ünnep és az elért sikerek ismertetése mellett is meg kell említeni vállalatunk előtt álló nehéz feladatokat is. Nem könnyű dolog egy új profil bevezetése. Különösen sok munkát és szervezett összefogást igényel az Önök előtt is ismertetes számítógép programunk teljesítése.

Jelenleg még a kezdeti nehézségeknél tartunk, de reméljük, hogy mint eddig már oly sokszor összefog a vállalat kollektívája a tömegszervezetekkel sikeresen megtudja oldani a kitűzött feladatot, amiben nem kis támogatást várunk a vállalatunknál hosszú multra visszatekintő munkaverseny és brigádmozgalomtól. Nem könnyűek a feladatok, de úgy érzem, hogy vállalatunk rendelkezik olyan fizikai és szellemi kapacitással, amelyet, ha kitudunk használni sikeresen, képesek feladataikat megoldani.

Az elért eredményekben a brigádmozgalomnak nagy része van. Vállalatunknál az első brigádok 1965-ben alakultak. Jelenleg 94 brigád működik közel ezer fővel és közülük eddig már 39 nyerte el a szocialista brigád címet.

A további fejlődés biztosítása még a ma már összesen több, mint ezer dolgozóból álló törzsgárda, melynek tagjai közül

51 fő	20 éve
181 "	15 "
304 "	10 "
495 "	5 "

dolgozik a vállalatnál és számuk évről-évre gyarapodik.

Gyárunk 1967 végéig a Kohó- és Gépipari Minisztérium Műszeripari Igazgatóságához tartozott, az új gazdasági mechanizmus életbe lépte, 1968. január 1. óta pedig a Magyar Műszeripari Egyesülés tagja. Fennállása óta egy ízben elnyerte a Minisztertanács és a SZOT vándorzászlaját, ötször lett élüzem és három alkalommal kapott miniszteri elismerést.

A gyár eredményein túlmenően, illetve annak elismerésé-
képpen a vállalati kollektiva tagjainak egyénileg elért
kimagasló eredményeiről, sikereiről tanuskodik az alábbi
néhány adat:

a HAZA SZOLGÁLATÁÉRT érdemérem arany fokozatának

birtokosa	1 fő
a SZOCIALISTA HAZÁÉRT érdemérem birtokosa	1 fő
a MUNKA ÉRDEMREND arany fokozatának birtokosa	2 fő
a MUNKA ÉRDEMREND ezüst fokozatának birtokosa	4 fő
a MUNKA ÉRDEMREND bronz fokozatának birtokosa	2 fő
a SZOCIALISTA MUNKÁÉRT érdemérem birtokosa.....	3 fő
honvédelmi emlékérem birtokosa	2 fő
miniszteri elismerő oklevelet kapott.....	7 fő
aranyéremmel kitüntetett kiváló feltaláló	10 fő
ezüstéremmel kitüntetett kiváló feltaláló	2 fő

aranyéremmel kitüntetett kiváló ujtó	7 fő
ezüstéremmel kitüntetett kiváló ujtó	5 fő
bronzéremmel kitüntetett kiváló ujtó	14 fő
a gépipar kiváló dolgozója.....	27 fő
kiváló dolgozó	823 fő

amit még tovább növel a most kiosztott 55 db kiváló dolgozó kitüntetés.

Eddig a gyár rövid történetet. Nem lenne azonban ez teljes ha nem beszélnénk a két évtized alatt létesített szociális és kulturális intézményeinkről.

1954-ben vették birtokukba a vállalati dolgozók gyermekei a korszerű, minden szükséges felszereléssel ellátott bölcsődét.

1956-ban nyitotta meg kapuit a labdarugás, a röplabda és a tenisz hívei előtt az újonnan létesített sporttelep.

1961-ben megépült a strand, melynek uszónedencéje nemcsak a vállalat dolgozóit, hanem a környező városrészes lakóinak is a rendelkezésére áll.

1964-ben készült el Dunakeszin a pompás kirándulólhelynek is beillő vizisporttelep.

1966-ban vette át bensőséges ünnepség keretében a vállalati KISZ-szervezet a kulturházat, ahol hétről-hétre változatos rendezvények, műsorok várják a pihenni és szórakozni vágyókat.

1970-ben került sor Balatonvilágoson a 23 szobás vállalati üdülő megnyitására.

A KISZ-szervezet patronálja a vállalat lakásépítési programját, melynek keretében öt épületből, összesen 90 lakásból álló modern kis lakótelep létesül gyönyörű környezetben, közvetlenül közel az erdővel övezett gyárhoz.

Budapest, 1970. július 3.